

Kommunedelplan for sjø og strandsone 2016-2026 - Osterøy

Meklingsmøte 03.01.2017

Fylkeskommunen sine oppgaver innan akvakultur

1. Forvaltning etter akvakulturlova
2. Tilrettelegging for næringsutvikling
3. Arealplanar – regionale planar og rettleiing til kommunane i kommuneplanlegging
4. Verkemiddel/støtte til prosjekt
Handlingsprogram for næringsutvikling i Hordaland
Regionalt forskingsfond Vestlandet
Virkemiddel for Regional Innovasjon (VRI)
5. Vidaregåande opplæring og rekruttering til næringa

Fylkeskommunen som akvakulturmyndigheit

- Gi løyve til oppdrett av laks, aure, regnbogeaure, marine artar, samt havbeite.
Gjeld klarering av lokalitetar.
- For laks, aure og regnbogeaure gjeld det også godkjenning av maksimal tillate biomasse (MTB).
- Nye løyve for settefisk, andre artar, mm
- Akvakulturregisteret

Fylkeskommunen som planmyndigheit

- Fylkeskommunen er styresmakt med motsegnskompetanse i plansaker etter plan- og bygningslova (jf § 5-4 i plan- og bygningslova)
- Ivareta regionale og nasjonale havbruksinteresser i kommuneplanar.
- Sjå til at det vert sett av riktig og tilstrekkeleg areal jmf Nasjonale forventingar

Nasjonale og regionale føringer

Nasjonale forventingar til regional og kommunal planlegging

- Fylkeskommunane og kommunane sikrar nok areal til fiskeri- og havbruksnæringa i kystzoneplanlegginga og veg dette opp mot miljøomsyn og andre samfunnsinteresser. Arealbehovet blir sett i eit regionalt perspektiv.

Handlingsprogram for næringsutvikling 2016 (Regional næringsplan)

- Innsatsområde marin sektor:
Å sikre næringa areal for berekraftig vekst og utvikling.

Vedtak KIRU 10.05.2016

1. Utval for kultur, idrett og regional utvikling meiner at Osterøy kommune har gjort eit grundig arbeid for å avklare heilskapleg og overordna arealbruk i forslag til kommunedelplan for sjø- og strandsone, mellom anna gjennom kartlegging og bruk av funksjonell strandsone som verktøy i forvaltninga av strandsone i kommunen. Det er positivt at kommunen har satsa på fellesløysingar som sikrar ålmenta tilgang til sjø- og strandsona.
2. Utviding av Hosanger kyrkjegard
3. Særlege merknader kulturminne
IV. Kulturmiljøfredinga av Havråtunet er sårbar for tiltak i nærmiljøet. Hordaland fylkeskommune ser det som positivt at planen opnar for at oppdrettsanlegget på Blom vert flytta. Ei utviding av akvakultur på Blom vil derimot verka negativt inn på kulturmiljøet.
5. Særlege merknader akvakultur
  - * Bør ikkje stillast generelt krav om reguleringsplan for alle akvakulturanlegg i kommunen
  - * Nokre av dei ledige akvakulturområda bør vidareførast
  - * Det bør takast inn ei føresegn som sikrar utlegging av fortøyingar i fleirbruksområde utanfor akvakulturområda.

Vedtak KIRU 10.05.2016

4. Utval for kultur, idrett og regional utvikling meiner akvakultur i for liten grad er ivaretatt i planframlegget frå Osterøy kommune, særleg i høve til reduksjon av areal avsett til akvakultur. Det er knytt motsegn på følgjande punkt:

- Det må sikrast tilfredsstillande erstatningsareal for dagens akvakulturproduksjon på Blom.
- Akvakulturområde ved Litletveithola må sikrast tilstrekkeleg areal og tilpassast ved rekefeltet ved Litletveithola slik at fortøyingane frå anlegget kan plasserast på ein forsvarleg måte.
- Føresegn knytt til utslepp frå anlegg ved Skaftå vert teke ut av planen sidan dette er forhold som vert regulert i anna lovverk, og vil slik det ligg føre ikkje mogeleggjere framtidig akvakulturaktivitet.

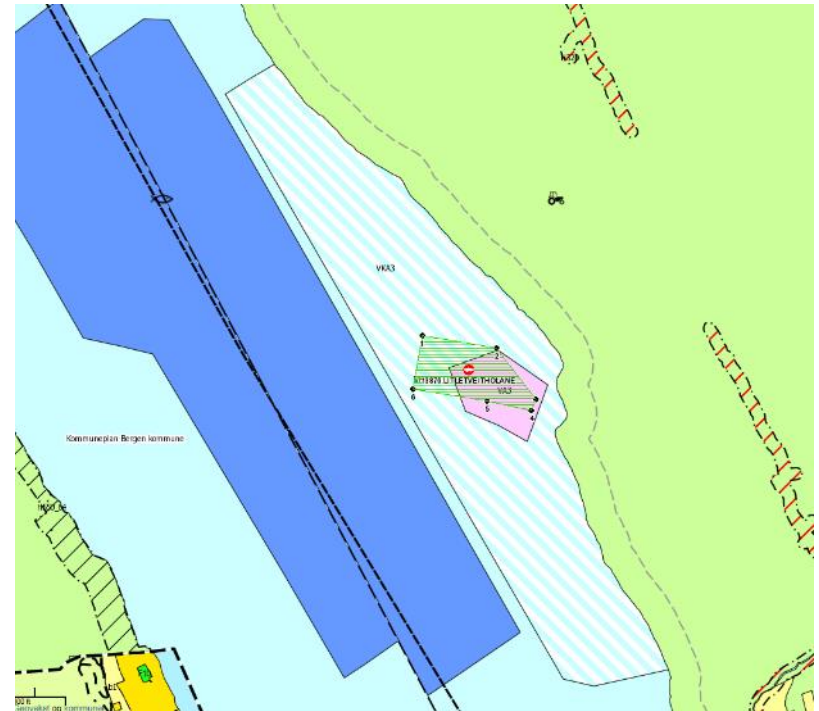

Vidare prosess etter KIRU-møtet

- Dialogmøte med administrasjonen i Osterøy kommune 18.08.16
- Synfaring til Hosanger kyrkjegard og andre kulturvernrelaterte område 25.08.16. Semje.
- Meldingssak til KIRU 2.9.16
- Osterøy kommune ber Fylkesmannen om mekling i brev av 2.9.16
- Planforum 29.11.2016 der Osterøy kommune presenterte endra forslag etter nye innspel til planen. Her er også vist nye akvakulturområde med strenge miljøkrav.

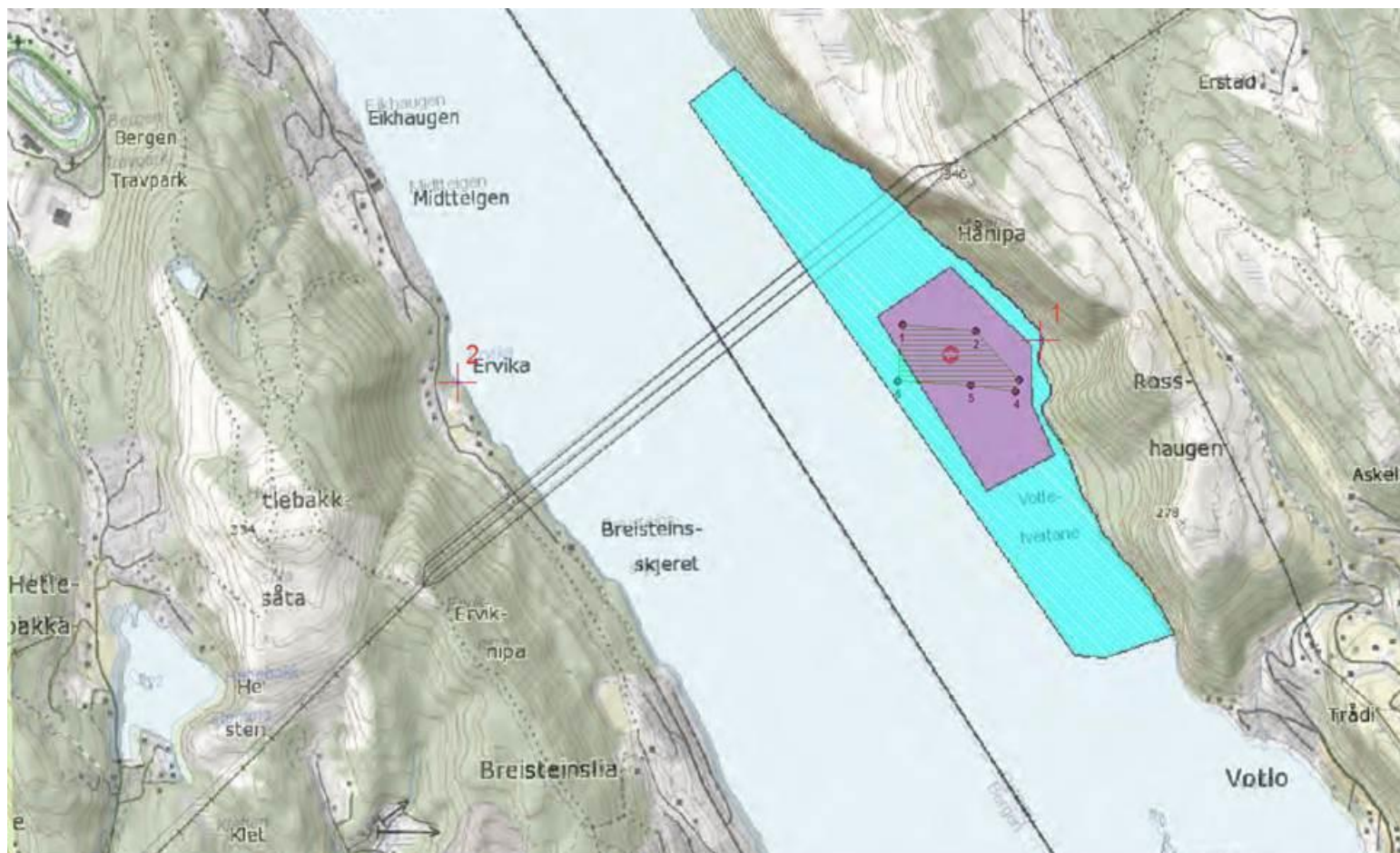
Akvakulturområdet ved Litletveithola må sikrast tilstrekkeleg areal og tilpassast rekefeltet slik at fortøyingane frå anlegget kan plasserast på ein forsvarleg måte.

- Hovuddelen av eksisterande anlegg ligg utafor framlegget til nytt og redusert akvakulturområde.
- Det har vore anlegg på lokaliteten i over 15 år, og akvakulturområde i arealplanen sidan 2003.
- Lokaliteten er i bruk og innehavar vil bruke den vidare framover.
- Anlegget er godkjent for ein MTB på 1560 tonn for oppdrett av regnbogeaure
- Fortøyingar i rekefelt. Planen må endrast slik at fortøyingane frå anlegget kan plasserast på ein forsvarleg måte.

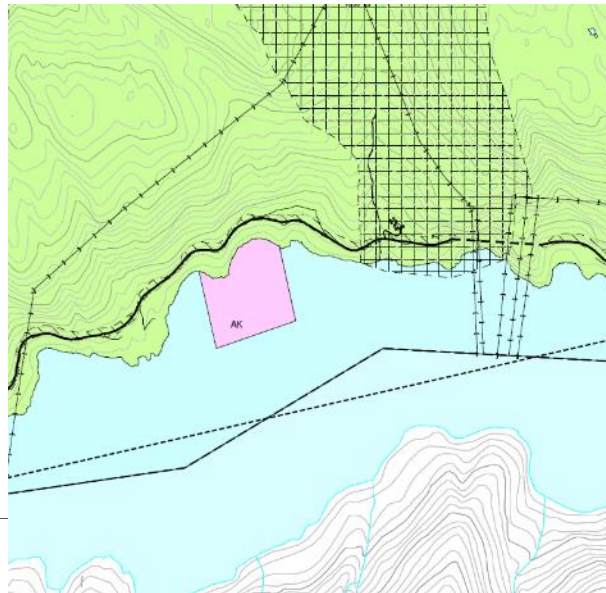

Nytt planframlegg (Planforum 29.11.16)

Det må sikrast tilfredsstillande erstatningsareal for akvakulturproduksjon ved Blom

- Det har vore anlegg på lokaliteten i over 20 år, og akvakulturområde i arealplanen sidan 2003.
- Lokaliteten er i bruk og innehavar vil bruke den vidare framover
- Anlegget er godkjent for ein MTB på 3120 tonn for oppdrett av regnbogeaure
- Verksemda ønskjer å utvida arealet for å kunne driva ein meir berekraftig produksjon ved å gå over frå stålanlegg til ringar, samt teste ut løysingar for oppsamling av slam.

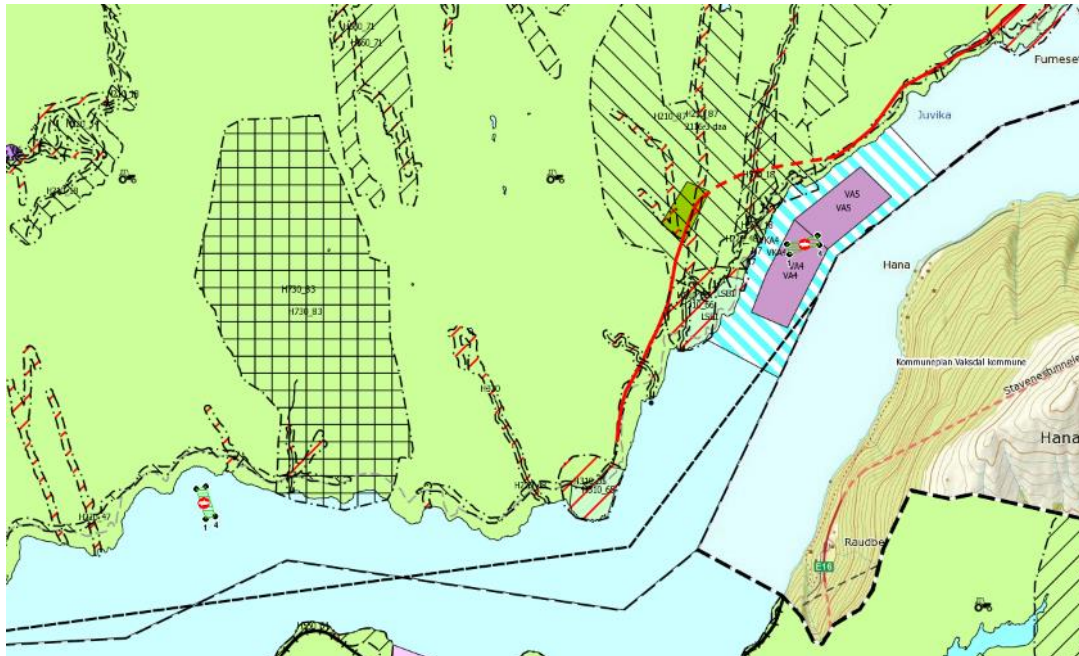

Konsekvensar av fjerning av akvakulturområde der det gjeve akvakulturløyve og etablert anlegg

- Løyve etter akvakulturlova vil gjelde sjølv om arealet til akvakultur vert fjerna i arealplanen.
- Før eller sidan får verksemda behov for utskifting av anleggsdelar, men dette vil ikkje vera muleg fordi eit slikt tiltak vil vera strid med planen.
- På sikt vil soleis lokaliteten måtte leggjast ned.
- Fylkeskommunen vektlegg behovet for forutsigbarheit for eksisterande akvakulturnæring i området.
- Ein konsekvens er nedlegging av matproduksjon og arbeidsplassar. Verksemda har investert store summer på ein lokalitet, og verdiskaping er stor.

Vurdering av erstatningsareal ved Skaftå

- Det er p.t. ikkje teknologi som kan overta noverande produksjon
- Må halde fram drifta på dei to lokalitetane som i dag
- Tiltak som kan betre miljøforholda på lokalitetane kan ikkje gjennomførast (skifte frå stålanlegg til ringer som treng meir areal, samt oppsamling av slam)

Føresegner til akvakulturområde ved Skaftå

6.11 For området Skaftå skal det ikkje skal vera utslepp av organiske partiklar til resipienten.

6.12 For akvakulturområde Skaftå område 2 gjeld det at det ikkje kan takast i bruk før drifta i akvakulturområde Blom er avslutta.

- Hordaland fylkeskommune er samd i Osterøy kommune si vurdering at indre delar av Sørfjorden er sårbar og at framtidig arealbruk må vera berekraftig og ivareta naturmiljøet.
- Næringa har etter pålegg frå regionale styresmakter sett i verk tiltak for å redusera utslepp av organiske partiklar samt eit overvåkingsprogram for å sjå på endringar over fleire år.
- Fylkesmannen har pålagd oppdrettselskapa som har anlegg ved Blom og Skaftå å gjennomføre tiltak som betrar miljøkvaliteten og i tillegg å ha eit overvåkingsprogram.

Føresegner til akvakulturområde ved Skaftå

- I PBL§11-9, nr.6 kan kommunen gje generelle føresegner om miljøkvalitet, natur, landskap og grønstruktur.
- Etter lovkommentaren kan dette gjelde miljøkvalitetsnormer for luftkvalitet, støygrensar og vannkvalitet m.v. Statlege reglar og retningslinjer for miljøkvalitet bør leggjast til grunn.
- Kommunen har ikkje høve til å sette føresegner som stiller spesifikke krav til driftsmetodar og teknologi, då dette kjem innunder akvakulturlova, matlova og forureiningslova sitt myndigheitsområde.
- Hordaland fylkeskommune meiner at Osterøy kommune går for langt i å krevja at det ikkje skal vere utslepp av organiske partiklar til resipienten:
  - > Kommunen kan ikkje gje føresegner for drift av oppdrettsanlegg.
  - > Utslepp av organiske partiklar i form av feces og spillfôr fell inn under forureiningslova forvalta av fylkesmannen.
  - > Utslepp av lakselus høyre inn under Mattilsynet sitt ansvarsområde.

Detaljeringsgrad i kommuneplanens arealdel

Utkast til rundskriv om lovgrunnlaget/regelverk for planlegging i kystsonen:
(KMD/Kyllingstad Kleveland Advokatfirma DA)

Forarbeidene til plan- og bygningsloven omtaler kommunenes kompetanse når det gjelder næringsvirksomhet regulert i særlovgivning.

Merknaden gjelder bestemmelser i reguleringsplan og legger til grunn at planene skal trekke opp rammene for arealbruken til akvakultur på et overordnet nivå, og at næringen for øvrig reguleres etter sektorlovgivningen.

Kommunene skal altså ikke fastsette bestemmelser som gjelder typiske drifts- og næringsrelaterte forhold om for eksempel produksjonskapasitet, fiskevelferd, rømming og krav som gjelder lakselus eller andre biologiske faktorer. Dette er forhold som er regulert gjennom øvrig regelverk og hvor ulike sektormyndigheter har tilsynsansvar.

Samme forståelse må legges til grunn også for kommuneplanens arealdel, jf. merknader til § 11-10 hvor det uttales at:

- "På samme måte som for bestemmelser etter § 11-11 menes det her med begrepet «i nødvendig utstrekning» at det kan gis de bestemmelser som det er et saklig begrunnet behov for å vedta ut fra et samfunnsmessig synspunkt. Dette tilsier varsomhet med å gi utfyllende bestemmelser der myndigheten er lagt til sektormyndighet gjennom sektorlovgivning. Slike bestemmelser må tas opp særskilt med sektormyndigheten. Det kan ikke fastsettes bestemmelser som griper inn i gitte tillatelser etter annen lovgivning."^[2]
- Selv om samme formulering ikke er gjentatt i merknadene til plan- og bygningsloven § 11-11, vil det samme måtte legges til grunn ved fastsettelse av bestemmelser til arealformålet bruk og vern i sjø.

Detaljeringsnivå (Kyllingstad Kleveland videre)

- Hvorvidt lukkede anlegg vil være egnet teknologi på en bestemt lokalitet eller i et område, vil være en faglig vurdering hvor blant annet hensynet til naturmangfold (Fylkesmannen), fiskevelferd (Mattilsynet) og rømmingsfare (Fiskeridirektoratet) vil være sentralt. De hensyn som et slikt krav kunne tenkes å ivareta, [rømming](#), [bekjempelse av lakselus og utslipp](#), er regulert i medhold av akvakulturloven, matloven og forurensningsloven. Se for eksempel akvakulturdriftsforskriften^[3], NYTEK-forskriften^[4] og forskrift om bekjempelse av lakselus i akvakulturanlegg^[5], hvor det er satt krav for å forebygge rømming og redusere forekomst av lakselus i akvakulturanlegg. Dette er i utgangspunktet teknologi- og driftsnøytrale regelverk. Med grunnlag i uttalelsene i forarbeidene referert over, er det vanskelig å se at plan- og bygningsloven § 11-11 nr. 3 og § 12-7 er ment å gi hjemmel til å stille spesifikke krav til driftsmetoder og teknologi i bestemmelser til kommuneplanens arealdel eller reguleringsplaner.
- Det er i tillegg slik at begrepet "lukkede anlegg" ikke er entydig og at et eventuelt slikt krav ville reise nye spørsmål om innhold og avgrensning, som det kan være vanskelig å se konsekvensene av.
- ^[3] Forskrift om drift av akvakulturanlegg (FOR-2008-06-17-822)
- ^[4] Forskrift om krav til teknisk standard for flytende akvakulturanlegg (FOR-2011-08-16-849)
- ^[5] Forskrift om bekjempelse av lakselus i akvakulturanlegg (FOR-2012-12-05-1140).

Detaljeringsnivå (Kyllingstad Kleveland)

- Det kan hevdes at krav om for eksempel bruk av lukkede anlegg kunne være et alternativ der for eksempel hensynet til villaks ellers ville utelukke akvakultur. I et tilfelle der kommunen i områder som ellers ville vært "stengt" for akvakultur, ønsker å holde muligheten åpen for akvakultur på særlige betingelser som i tilstrekkelig grad ivaretar for eksempel hensynet til villaks, kan en mulig løsning være å velge en arealkategori som åpner for akvakultur, men at det i bestemmelse til arealformålet uttales at etablering av akvakultur forutsetter at det benyttes teknologi og driftsformer som sektormyndighetene finner er "miljømessig forsvarlig" ut fra de særlige hensyn som gjelder for området, jf. akvakulturloven § 6 første ledd bokstav a, jf. § 10. En slik bestemmelse vil gi fleksibilitet ved at det tas høyde for at ny teknologi eller andre driftsformer kan gjøre etablering av akvakultur mulig.